

MAGYARORSZÁG RENDEZTE IDÉN AZ EURÓPA TANÁCS KULTURÁLIS ÚTVONALAK 13. ÉVES SZAKÉRTŐI FÓRUMÁT

PÁLINKÁS ADRIENN¹

Magyar Régészet, 13. évfolyam (2024), 3. szám, pp. 95–97.

A 2024. szeptember 25. és 27. között, Visegrád és Budapest kiemelkedő helyszínein megrendezett háromnapos fórumot (1. kép). az Európa Tanács Kulturális Útvonalakról szóló Kibővített Részleges Megállapodás koordinátorai (Enlarged Partial Agreement on Cultural Routes of the Council of Europe, rövidítve: EPA) és az Európai Kulturális Útvonalak Intézete (European Institute of Cultural Routes) szervezte, együttműködve a Kulturális és Innovációs Minisztériummal, valamint a Szentendrei Szabadtéri Néprajzi Múzeummal. Az idei év témája: Átadás és Innováció: a fiatalok részvételének ösztönzése az Európa Tanács kulturális útvonalak programjain.

1. kép: Az Európa Tanács Kulturális Útvonalak 13. éves Szakértői Fórumának hivatalos meghívója. (©Készítők)

Az ünnepélyes megnyitón dr. Hankó Balázs, a kultúráért és innovációért felelős miniszter köszöntőjét követően dr. Meltem Önhon, az EPA igazgatóbizottságának elnöke, dr. Stefano Dominioni, a Kulturális Útvonalak Európai Intézetének Igazgatója, valamint Eöry Dénes, Visegrád polgármestere üdvözölte a több mint 350 résztvevőt, akik mintegy 30 országot képviseltek. A protokoll események mellett a szervezők a Kulturális Útvonalak programmal kapcsolatos stratégiai kérdések megvitatására is biztosítottak lehetőséget

A rendezvény második napján a Skanzen több évtized alatt kiérlelt hagyományápoló és kultúrákövetítő gyakorlatát ismerhették meg a résztvevők, akik közeli bepillantást nyerhettek a múzeumi történetmesélés folyamatába. Az 1970-es évekbeli narratív fordulat eredményeinek kreatív kibővítése nem áll meg a személyes történetek tárlatvezetői interpretációjánál, hanem a “történelemből kilépő” karakterekkel elevenedik meg a múlt, így a korhű ruhákba öltözött animátorok egyedi szereplőkként megjelenve kalauzolták a látogatókat a helyszíneken és mutatták be karakterük tevékenységét.

A rendezvényen panelbeszélgetések és workshopok sora foglalkozott a fórum idei központi témájával, s ezekben mintegy 60 előadó szólalt meg. A Vaskori Duna Út (Iron Age Danube Route Association / IADRA) képviselőjében az Egyesület titkára, Marta Rakvin vett részt a *Successful initiatives related to youth along the cultural routes of the Council of Europe* elnevezésű kerekasztal beszélgetésen (2. kép) az esemény harmadik napján. A jó gyakorlatokra fókuszáló beszélgetést dr. Mike Robinson, a Nottingham

¹ Magyar Nemzeti Múzeum Közgyűjteményi Központ – Magyar Nemzeti Múzeum palinkas.adrienn@mnm.hu

Trent University, Kulturális Örökség Tanszékének professzora moderálta.

A résztvevőknek arra is volt lehetősége, hogy vezetett túra keretében megismerjék Visegrád legfontosabb történelmi és kulturális helyszíneit, többek között a Fellegvárat és a Királyi Palotát.

A hazai kulturális útvonalak önálló standokon mutatkozhattak be a fórum helyszínén. A Vaskori Duna Út Egyesület élve ezzel a lehetőséggel, ízeletet nyújtott turisztikai kínálatából: az autentikus régészeti feltárások eredményei alapján készített vaskori fűszerkeverékeket Dorka Fűszerháza készítette (3. kép), a vaskori kulturális barangolást támogató látogatói applikációt pedig a HUN-REN Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet munkatársai mutatták be. Továbbá jelen voltak a Christian Keramik által készített vaskori kerámiamásolatok és a Andreas Proksch által alkotott vaskori bronzcsüngők. Ezek a termékek kézzelfogható közelségbe hozzák a régészetet, és előmozdítják a IADRA-helyszínek turisztikai hasznosíthatóságát, csakúgy, mint az Út színes magazinja, amelynek negyedik száma (4. kép) a szakmai fórumon debütált. A bemutató megvalósításában nyújtott minden segítséget hálásan köszönünk a közreműködőknek!

A Pesti Vigadó patinás épülete adott otthont a fórum záróünnepségének, amelyen Észtország hivatalosan is csatlakozott a Kibővített Részleges Megállapodáshoz. Két új kulturális útvonal – a Történelmi Gyógy-

2. kép: Marta Rakvin ismerteti az ArchaeoGIM program részleteit a panelbeszélgetés során. (©Farkas-Mohi Balázs/ Szabadtéri Néprajzi Múzeum)

szertárak Európai Útvonala és a Leonardo da Vinci Útvonal – tanúsítványt nyert, ezzel a jelenleg 48 tagot számláló hálózat tagjává váltak. A 2023-2024 között újraértékelt útvonalak közül a Szent Jakab Út és a Történelmi Kertek Útvonal képviselői vehették át ismét az Európa Tanács megítélt tanúsítványát. A kulturális útvonalak egyetemi hálózata pedig két magyar taggal bővült. Magyarország első és legnagyobb felsőoktatási intézménye, az Eötvös Loránd

3. kép: Az Egyesület, Dorka Fűszerháza és a HUN-REN Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet képviselői az Út standjánál. (©Vaskori Duna Út Egyesület)

4. kép: A Vaskori Duna Út Magazin negyedik száma. (©György László / MNMKN MNM NRI)

5. kép: A Legjobb Gyakorlat-díjak nyertesei. (©Farkas-Mohi Balázs/Szabadtéri Néprajzi Múzeum)

6. kép: A gálán részt vevő IADRA Egyesületi tagok. (©Vaskori Duna Út Egyesület)

Tudományegyetem nevében dr. Réthelyi Orsolya, a Bölcsészettudományi Kar nemzetközi dékánhelyettese, míg országunk legelső magánegyeteme, a Budapesti Metropolitan Egyetem nevében dr. Friedmann Viktor, az Üzleti, Kommunikációs és Turisztikai Kar dékánja írta alá a csatlakozást.

Az ünnepség fontos pillanata volt az a díjátadó, amelyen a Vaskori Duna Út a *legjobb gyakorlat*-díjak egyikét nyerte el a fiatalok oktatása kategóriában, ezzel is igazolva, hogy a kulturális utakba befektetett munka hasznos és megtérül (5-6. kép). Rendkívül büszkék vagyunk szorgalmas csapatunkra, akik az *Archaeological Encounters – Kids of the Iron Age* és *ArcheoGIM* elnevezésű program kidolgozói és megvalósítói: dr. Jacqueline Balen a Zágrábi Régészeti Múzeumtól, dr. Hrvoje Potrebica és Julia Fileš Kramberger a Zágrábi Egyetem Bölcsészet- és Társadalomtudományi Karáról, Kristina Rupert a Zlatni Papuk Idegenforgalmi Egyesülettől és dr. Miona Miliša a Split-i Egyetemről. Szintén hálásak vagyunk partnereinknek, akik nélkül ez az együttműködés nem jöhetett volna létre! A díjat az Egyesület nevében a Vaskori Duna Út elnöke, dr. Fábián Szilvia vette át. Az Egyesület célként tűzte ki, hogy a sikeres gyakorlatot a hálózatunk más régióiban is – többek között Magyarországon is – megvalósítsa.

A résztvevők szeptember 28-án, szombaton további kiegészítő programokhoz csatlakozhattak. Köztük a Vaskori Duna Út partnereként a Magyar Nemzeti Múzeum által szervezett, a kelta világot megidéző régészeti sétán vehettek részt (7. kép). A séta a Gellért-hegy északi lábától indult, és a Kr. e. 1. századból származó ősi erődítmények és teraszok maradványain haladt át, majd a hegy keleti kiszögellésén kialakított modern kilátóhoz vezetett, ahonnan lélegzetelállító kilátás nyílik az ősi eraviszkusz törzshöz köthető hajdani oppidumról. Ezt követően a túra a Magyar Nemzeti Múzeum „Kelet és Nyugat határán” című állandó régészeti kiállításában záródott. A sétán részt vevőknek vaskori ihletésű melegítállal kedveskedtek a programszervezők.

A 13. Európai Kulturális Útvonalak Fórumának sikere megmutatta a kulturális örökség ápolásának fontosságát és a nemzetközi együttműködés erejét. A résztvevők elkötelezetten dolgoznak a jövő kihívásainak megoldásán, különösen a fiatalok bevonásán. Törökország rendezte a következő, 14. fórumot, amely újabb inspiráló lehetőséget kínál közös kulturális értékeink megerősítésére és továbbadására.

7. kép: Vaskori séta pillanatképe a Gellért-hegyen. (©György László / MNMKNM NRI)